

ANY CARNER-2020

Poemes per a la conferència SALVADOR OLIVA

Els dos nivells d'interpretació de la poesia de Josep Carner

Dimarts 14 de juliol, a les 20.00. Claustre del Monestir

ARIEL I ELS PEIXOS

Sobre una mar amb a penes murmuri d'escumes,
un capvespre amb el cel tot lluent i amb uns núvols rodons,
d'un cop d'ala, Ariel se n'anà al cim de l'aire,
las de seure a la seva carrossa dels set Alcions.

Incauta, una brisa cantava que tot fora fàcil.
La volta blava llanguia de benignitat,
la itinerant, humil raça dels peixos
venia a la faç de les aigües amb cor refiat.

Hi havia un peix com un disc, el peix serra i el peix amb bigotis,
el peix ventall, el dofi i el xanguet,
el peix raspall i el d'aletes volàtils,
el peix termòmetre, el peix malaganya i el peix ganivet.

—Bell Ariel—deien tots amb un signe del cap i la cua—,
tu que saps fer meravelles de so i de color,
atorga'ns, si et plau, el do de la parla
que ja té de temps el fèrvid, cruèl pescador—.

Mogué el cor d'Ariel la requesta innumerable,
i cavil·là, tot de porpra, de cara al ponent.
I puntejava, de sobte, una dansa
com excitat per un gai pensament.

I per a donar-ne bocins a l'estesa dels peixos,
esbocinà les xerrades que ens copsen antenes fidels:
els enfilalls invisibles de mots que traspassen
núvols, cingleres, països, meridians, paral·lels.

Quina fressosa vivor les esteses dels peixos recorre!
Un vell tauró fa un discurs de moral,
el peix raspall anuncia els recàrrecs
d'un pressupost oficial.

Barreja un lluç les dues propagandes
de la pau que es fan guerra sense fi,
mentre el xanguet, al compàs d'una tendra ocarina,
canta I *Pagliacci* i el «Funiculí».

I un pop saberut, allargant els tentacles
que l'art barroc imità,
miraculosament diu: —Ariel, escolta:
on és el botó de plegar?

ENMIG DE TU I DE MI

Enmig de tu i de mi hi havia tantes roses;
la pressa de l'amor desféu les més descloses.

El so de les besades entemorí els ocells;
callaren els més dolços, fugiren el més bells.

I anem deixant enrere la humil corrua morta,
retuda per l'empenta del remolí que ens porta:

els dies, tal vegada de cel i d'or curulls;
caiguts bocaterrosa, mai no els hem vist els ulls.

COR FIDEL

A una dolor que va dellà del seny
fa només l'Impossible cara tendra.—
El pur palau esdevingué pedreny
els murs són aire, el teginat és cendra.

I, lladre d'aquest lloc desposseït,
palpant, caient, a poc a poc alçant-se.
el descoratjament roda en la nit,
rapisser del record i la frisança.

Jo sé d'on ve l'inesgotable foc
que animarà la morta polseguera.—
Veig l'últim monument en l'enderroc.

Jo pujaré, sense replans d'espera,
cap al camí de l'alba fugissera
pel tros d'escala que no mena enlloc.

PAÍS PERDUT

Ja de la pedra eixuta lluïen els cantells.
El vent aconduïa fistons en l'herba tendra.
Un ametller floria sota d'un núvol cendra.
Pel gris lleuger de l'aire venien nous ocells.

La primavera feia com jo. Vora el graó
del seu començ, ullpresa i en quietud estranya,
veia unes clapes d'ombra passant per la muntanya,
i, dalt de mar, finestres amb pluges de claror.

I al davantal cobria la seva nierada,
sense dar pas, poruga que alcessin la volada
el somni, l'esperança, el dol en el desert.

Homes i déus, joguines del plany i de la dansa,
en començant de viure sospiren de recança:
deixies del no ésser que afrontaran l'incert.

DEPARTIMENT

La nostra amor hauria vist, sortada,
per clarianes de recers obacs,
el núvol rosa submergit als llacs,
fermat el sol ponent dins la brancada.

I ja de tu me'n vaig, de ta abraçada
i de tos ulls altívols i manyacs:
és plena ma sendera de sotrac
i hi ha al darrere meu la nuvolada.

Cruels amb si mateixos, els destins
de la trama que ordiren fan esquinç:
no em pren virtut, ni saviesa em falca.

Sense esperó ni regna, el pensament,
en una rauxa d'ombra i de lament,
com en corser de condemnat cavalca.

SERENADA D'HIVERN

Clou les parpelles en ton llit
i que la son hi sia;
mentre en l'angoixa de l'oblit
canto per tu, l'aimia;
que fins la mort de mon delit
acabi en melodia.

Oh, si ton llit meravellat
que ton bell cos havia
fos, a punt d'alba turmentat
com jo de gelosia,
i, com un núvol encantat,
no et deixes veure el dia!

Car, filla fosca del matí,
arreu on facis via,
veuràs penar, veuràs llanguir
i no hi daràs metgia;
ets feta a plaure i a fugir,
que ésser fidel mustia.

Si el pobre cor sense recers
que ta finestra espia,
si el pobre cor occir pogués
amb una melodia!
Si l'amor meva emmetzinés,
encara t'amaria.

Qui t'ha cantat el villancet
no és un llaüt, aimia;
no és el poruc violinet,
ni la viola pia;
és una mica de vent fred
i de malenconia.